

kan det ganske vist ikke mistkjendes, at Statsbanens Drift maaske i mange Henseender er dyrere, end Driften behøver at være ved private Baner, og at private Baner, som drives af Private, kunne drives med mere Energi, mere indgaende, kunne have flere Stationer, at der kan kjøres oftere, og at man i høiere Grad kan indødfomme Publikums Lær; end det er muligt paa Statsbanen; men paa den anden Side vil der for den private Bane altid hengaa en Del Nær, inden den kan indarbejdes saaledes i den paagjældende Egn, at man virkelig faar den Trafik, som der er gjort Regning paa. Er der nu Tale om at skaffe de fornødne Midler tilveie, vil man altsaa neppe ad privat Veie paa det almindelige Pengemarked kunne regne paa at faae tegnet mere end Halvdelen af Kapitalen, og den øvrige Halvdel maa staffles tilveie fra Institutter, fra Staten eller vedkommende Kommuner, overhovedet fra Steder, der have Interesse i at faae Banen frem, enten fordi man mener, at den vil have personlig Interesse for En, eller fordi man har en anden Interesse i Sagen, som ikke gjør sig gjældende paa Pengemarkedet. Efter det Forslag, der her foreligger, vil Staten, saaledes som det allerede er blevet fremhævet af forskjellige ærede Talere, kunne slippe meget billig, idet det Hele, der foreslaas, er et Tilskud af 40,000 Rd. pr. Mil. Gaa vi ud fra, at en Mil Jernbane koster 250,000 Rd., vil altsaa den Sum, der endnu skal dækkes, være over 200,000 Rd. pr. Mil; forudsætter jeg, at omtrent 150,000 Rd. blive optagne paa det almindelige Pengemarked, vil der være en Difference af 50,000 Rd. pr. Mil i det Allermindste, som skal dækkes paa anden Maade. Dette vil for en af de Baner, som her er Tale om, Odense-Svendborg Banen, der er $6\frac{1}{2}$ Mil lang, udgjøre et Beløb af mellem 3 og 400,000 Rd., der skal staffles tilveie som Offer fra vedkommende Kommuner eller fra Privates Side foruden det som der her er Tale om, at Staten giver. Egeoverfor disse Betragtninger vil det vistnok erkjendes, at det er en overmaade vanskelig Sag at faae en hvilken som helst af disse Baner, som her er Tale om, bygget ad privat Veie, og at det Tilskud, der her tilbydes fra Statens Side, vistnok er Minimum af det, der overhovedet maa gives, for at nogle af disse her omhandlede Baner kunne komme tilveie. Jeg skal for mit personlige Vedkommende sige, at jeg meget tvivler om, hvorvidt nogen af disse 3 Baner vil kunne komme i Stand med et saa lidet Statstilskud som det, hvorom der her er Tale, forsaavidt som vedkommende Kommuner ikke gjøre overordentlig store Anstrengelser, ja maaske større Anstrengelser, end man er berettiget til at forudsætte, at de ville gjøre. Dertil kommer, som det blev fremhævet af det ærede Medlem for Ebeltoft (Th. Christensen), at Forholdene med Hensyn til, hvad der medgaar til saadanne Baners Bygning ere saa overordentlig usikre, at maaske ingen Ingenieur i hele Verden vil kunne sige,

hvor meget Banerne ville koste, da deres Anlæg kan medtage et Par Aar, og Priserne i den Tid kunne forandre sig saaledes, at enhver Beregning slaar fejl. Det er selvfølgelig ikke min Mening at benytte disse Betragtninger som en Forepøvel til den høitærede Minister om, hvorvidt han nu vil erklære, at han vil være villig til at give et større Tilskud; men det er min Mening at udtale, at forsaavidt det maatte blive klart for det eventuelle Udvalg og derigjennem for den høitærede Minister, at den Hjælp, som man tilbyder, ikke er tilstrækkelig, at det Hele bliver, om jeg saa maa sige, et Slag i Luften, og at man ikke faar nogen af disse Baner ved saadanne Tilskud, det da maatte blive vedtaget af Rigsdagen og tiltraadt af Ministeren at give det Tilskud, som maatte anses for fornødent, selvfølgelig under Forudsætning af, at vedkommende Kommuner og de Private, der interessere sig derfor, maatte være villige til at bringe rimelige Offer. Det er imidlertid et Spørgsmaal, der ikke saa godt lader sig forhandle ved Sagens 1ste Behandling her i Salen; men jeg haaber, at det vil blive Gjenstand for et eventuelt Udvalgs og Ministerens Overveelse. — Særlig maa jeg med Hensyn til Banen Odense-Svendborg fremhæve, at der i den vedkommende Egn har vist sig en temmelig høj Grad af Skuffelse ved at se, at Staten ikke vil tage sig af selv at bygge denne Bane. Som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) allerede har fremhævet, blev det i 1868 af den daværende Indenrigsminister meget bestemt udtalt, at han ansaa det for fuldstændig rigtigt, at Staten paatog sig at bygge denne Sidedane fra Odense til Svendborg, og at han mente, at det vilde være den allerførste Bane, som Staten kom til at bygge, naar den var bleven nogenlunde færdig med det Banenet, som den den Gang var ifærd med. Heraf var det da en naturlig Følge, at den vedkommende Egn har forudsat, at den gjennem Statens Hjælp vilde faae denne Bane. Nu er jeg fuldstændig enig med den høitærede Minister i, at Statens Rentegaranti selv imod en betydelig Forstærkningsfond er en uheldig Form for Statens Understøttelse af Baneanlæg; jeg samstemmer fuldstændig med, hvad der i saa Henseende staar i Motiverne; men naar Talen er om Sidedaner til alt bestaaende Statsbaner, vil det ikke være i Form af Begjæring om Rentegaranti, at der vil blive stillet Krav til Staten. Man vil forudsætte, at forsaavidt Sidedanen virkelig er fornuftig og nogenlunde rentabel, vil Staten selv bygge den, netop fordi den som en Sidedane sættes i Forbindelse med en allerede staaende Statsbane som Hovedbane. Det var da ogsaa dette, som den daværende Indenrigsminister forudsatte, at der alene kunde være Tale om, at Staten selv tog Anlægget i sin Haand. Der synes nu ikke i en lang Række at være Udset til, at Staten vil kunne tage fat paa at bygge en